

MUSIQA TINGLASH IJODIY FAOLIYATDIR

Jumaboyeva Munajat Xudayberdi qizi

Teacher of music subject in secondary school

Secondary school 17, Nurobot district, Samarqand region.

jumaboyevamunajat02@gmail.com

***Annotatsiya:** Faol musiqa tinglash ijodiy faoliyat bo'lib, tinglovchi o'ziga xos shaxsiy musiqiy tajribani yaratadi. Musiqa tinglashni o'rgatishning ko'pgina kontseptual yondashuvga urg'u beradi, unda o'quvchilar musiqiy tovushning turli xususiyatlarini aniqlashni o'rganadilar. Afsuski, bunday tinglash kamdan-kam hollarda maktabdan tashqarida amalga oshiriladi. Ushbu maqola o'quvchilarning individual va xilma-xil tinglash usullarini maksimal darajada oshirish orqali musiqa tinglashni ijodiy deb o'rgatish uchun asos yaratadi.*

***Kalit so'zlar:** tushunchalar, ijodkorlik, tajriba, tinglovchi, tinglash, musiqa.*

ПРОСЛУШИВАНИЕ МУЗЫКИ – ТВОРЧЕСКОЕ ЗАНЯТИЕ

Джумабоева Муножат Худайберди кызы

Учитель музыкального предмета в средней школе.

Средняя школа №17 Нуроботского района Самаркандской области.

jumaboyevamunajat02@gmail.com

***Аннотация:** Активное прослушивание музыки – это творческая деятельность, заключающаяся в том, что слушатель создает уникальный личный музыкальный опыт. Большинство подходов к обучению аудированию музыки делают упор на концептуальный подход, при котором учащиеся учатся определять различные характеристики музыкального звука. К сожалению, такой тип прослушивания редко проводится за пределами школ. В этой статье устанавливаются основы творческого обучения слушанию музыки путем максимального использования индивидуальных и разнообразных способов прослушивания учащихся.*

***Ключевые слова:** понятия, творчество, опыт, слушатель, слушание, музыка.*

Bolalar maktabga borishni boshlaganlarida, ular musiqa tinglashni bilishadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, musiqa tinglash ona bachadonidan boshlanadi va yangi tug'ilgan chaqaloqlar hatto tug'ilishdan oldin eshitilgan musiqiy mavzularni xotirada saqlab qolishlari mumkin. To'qqiz oylik bolalar faol musiqa tinglovchilari bo'lib, ba'zi musiqa turlarini aniq afzal ko'rishlari mumkin. Bolalarning musiqa tinglashga qanchalik ahamiyat berayotgani ular ulg'aygan sari bunga qancha vaqt sarflaganidan dalolat beradi. Sakkiz yoshdan o'n yoshgacha bo'lgan amerikalik o'quvchilar kuniga taxminan bir soat musiqa tinglaydilar, o'n beshdan o'n sakkiz yoshgacha bo'lgan o'quvchilarda esa kuniga taxminan uch soatgacha ko'tariladi. Har qanday kunda amerikalik o'smirlarning 81 foizi musiqa tinglash uchun vaqt o'tkazadi.

O'smirlar turli shaxsiy va ijtimoiy ehtiyojlarni qondirish uchun musiqa tinglashni tanlaydilar. So'nggi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, musiqa tinglash o'smirlik davrida stress va stressni yengillashtirish, shaxsiy qiyinchiliklarni yengish, shaxsiy va ijtimoiy o'ziga xoslikni rivojlantirishga yordam beradi. Musiqa tinglashning yoshlar hayotidagi ahamiyatini inobatga olsak, musiqa o'qituvchilari o'quvchilarni musiqaga bo'lgan to'g'ri yondashishlarini yuqori darajada baholab beradi, deb o'ylash mumkin.

Tinglashni o'rgatishdagi qiyinchiliklardan biri shundaki, tinglash yashirin xatti-harakat bo'lib, bu faoliyat odamning boshida sodir bo'ladi va boshqalar tomonidan kuzatilmaydi.

Ijodiy tinglashni o'rgatishning ko'pgina afzalliklari bor, masalan:

1. Ijodiy tinglash bir nechta o'quvchilar natijalariga erishishga imkon beradi, bunda barcha o'quvchilar o'z darajasida o'rganishga erisha oladilar va namoyish etadilar.

2. Ijodiy tinglash bir xillikni emas, balki o'quvchilarning xilma-xilligini mukofotlaydi. O'quvchilar o'zlarining turli g'oyalarni bir-birlari bilan baham ko'rganlarida, ularning kelajakdagi tinglashlari sinfdoshlarida mavjud bo'lgan boshqa g'oyalarning ko'pligi bilan boyitiladi.

3. Ijodiy tinglash yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlarini qo'llaydi. Aslida, har bir ijodiy tinglash faoliyati hal qilinishi kerak bo'lgan muammoni taqdim etadi va

o‘quvchilar muammoni hal qilish uchun o‘zlarining noyob strategiyalarini ishlab chiqadilar.

4. Ijodiy tinglash yanada haqiqiy tinglash tajribasini ta’minlaydi.

Ushbu afzalliklardan qat’i nazar, musiqa tinglashni o‘rgatish ham konvergent, ham divergent tinglashni talab qiladi. O‘quvchilar o‘ylashlari kerak bo‘lgan tushunchalarga ega bo‘lmaguncha ijodiy fikrlay olmaydilar. Ijodiy tinglash tajribasi talabalarga ushbu tushunchalarni shaxsan mazmunli tarzda birlashtirish imkonini beradi.

ADABIYOTLAR

1. Stanley N. Graven and Joy V. Browne, “Auditory Development in the Fetus and Infant,” *Newborn and Infant Nursing Reviews* 8, no. 4 (2008): 187–93.
2. Olga Denac, “A Case Study of Preschool Children’s Musical Interests at Home and at School,” *Early Childhood Education Journal* 35, no. 5 (2008):
3. Harris Interactive, “Generation M: Media in the Lives of 8–18 Year-Olds, Appendix C,” Kaiser Family Foundation. January 10, 2013,
4. Common Sense, “The Common Sense Census: Media Use by Tweens and Teens.” 2015.
5. Suvi Laiho. “The Psychological Functions of Music in Adolescence,” *Nordic Journal of Music Therapy* 13, no. 1 (2004)